

Fővárosi Ítéltábla
22.Pf...../2014/8.

A Fővárosi Ítéltábla

a dr. Dobos Anita Kornélia pártfogó ügyvéd **(fél címe1)** által képviselt
felperes neve (felperes címe) felperesnek

a dr. Jungbert Zsófia jogtanácsos **(fél címe2)** által képviselt
Váci Fegyház és Börtön (I. r. alperes címe) I. rendű, és
a dr. Nagy József Gyula ügyvéd **(fél címe3)** által képviselt
Márianosztrai Fegyház és Börtön (II.r. alperes címe) II. rendű alperes ellen

kártérítés iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2014. június 26. napján hozott 22.P..../2013/45. sorszámú ítélete ellen a felperes által 48. és 51. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a kiegészítéssel hagyja helyben, hogy az állam által viselt kereseti illeték összege 1.500.000,- (egymillió-ötszáz ezer) Ft.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek személyenként 10.000,- 10.000,- (tízezer-tízezer) Ft másodfokú perköltséget.

A felperes személyes költségmentessége folytán dr. Dobos Anita Kornélia pártfogó ügyvéd másodfokú ügyvédi munkadíját és a le nem rótt 2.500.000,- (kettőmillió-ötszáz ezer) Ft fellebbezési illetéket teljes egészében a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek 15 napon belül személyenként 75.000,-75.000,- Ft perköltséget. Megállapította, hogy a pereszes felperes pártfogó ügyvédi díját és a le nem rótt illetéket a Magyar Állam viseli.

Indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperes az I. rendű alperesi BV Intézetben 2010. február 15. napjától 2011. augusztus 1. napjáig tartózkodott, összesen 524 napot, míg a II. rendű alperesi BV Intézetben 2011. augusztus 1. napjától 2011. augusztus 12. napjáig, és 2011. december 19. napjától 2012. szeptember 25. napjáig, összesen 290 napot töltött. Mindkét alperesi intézetben jellemző volt a túlszűfoltosság a zárakban, és nem volt a lakótértől elválasztott WC helyiség.

A felperes 2012. szeptember 25. napján szabadult a II. rendű alperesi intézetből, melyet követően keresetlevelet terjesztett elő mindkét alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt. Kereseti kérelmét azzal indokolta, hogy mindkét alperesi intézetben az egészséges elhelyezéshez fűződő emberi joga sérült a túlsúfoltság és a WC helyiség nem megfelelő kialakítása miatt, valamint személyhez fűződő jogai azzal is sérültek, hogy rokkantsága ellenére az I. rendű intézetben egészségügyi panaszait figyelembe nem véve munkavégzésre kötelezték, és nem teljes körűen tüntették fel a nyilvántartásban a kapcsolattartó személyeket. Sérelmezte, hogy élettársi kapcsolata regisztrálását nem engedélyezték, erőszakosan kötelezték kérelmének visszavonására, és őt az örök fenyegették. Állította továbbá, hogy 2010. március 11. napján az I. rendű intézményben annak dolgozói részéről őt bántalmazás érte.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmét a 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 137. §, valamint 135. § (2) bekezdésére figyelemmel bírálta el, és rögzítette, hogy a magyarországi büntetés-végrehajtási intézetek túlsúfoltsága közismert. Azokat az elítéltek vonatkozásában befogadási kötelezettség terheli, melyet csak a hivatkozott rendelet 12. §-ában írt okok miatt tagadhatnak meg. Mérlegelési joguk a befogás körében nincs, ezért túltelítettség miatt velük szemben felróhatóság hiányában kártérítési igény a BDT.2011.24024. számú jogesetre is figyelemmel nem érvényesíthető.

A külön WC helyiség kialakítása körében az intézetek lehetőségei korlátozottak, illetve hiányoznak, ezért figyelemmel a vonatkozó jogszabályi rendelkezésre is, a felróhatóság e körben sem volt megállapítható.

A személyiségi jog megsértéséhez fűződő kárigényt a régi Ptk. 75. §-ára figyelemmel bírálta el az elsőfokú bíróság, és a kapcsolattartási lehetőség sérelme körében figyelemmel volt még a 2011. évi CXII. törvény 4. § (1) és (4) bekezdéseire. Rögzítette, hogy a felperes igénye e körben azért sem megalapozott, mert nevelői mérlegelésbe tartozó kérdés annak megítélése, hogy másik BV intézetben lévő személlyel tartható-e kapcsolat, vagy sem. Utalt e körben a korábban már hivatkozott IM rendelet 89. § (8) bekezdésében foglaltakra is.

Figyelemmel volt továbbá a már hivatkozott IM rendelet 101. § (1) bekezdésére, 102. § (1) bekezdésére, továbbá a Bv. tvr. 33. § (1) bekezdés e) pontjára és (4) bekezdésére a felperes által állított munkavégzésre kötelezés körében. Megállapította, hogy a felperesre vonatkozóan olyan munkáltatási esemény, melyet a rendeletek kizárnának, nem bizonyítható.

Elfogadta az I. rendű alperes azon hivatkozását az elsőfokú bíróság, mely szerint az egészségügyi szakvéleményben megállapított rokkantsági fokozat nincs közvetlen összefüggésben a szabadságvesztés büntetés végrehajtása során történő munkába állítással. A munkába állítás a rendelkezésre álló egészségügyi dokumentáció és a befogadás utáni orvosi vizsgálat alapján megállapított diagnózis figyelembevételével történik. Felperes azt nem bizonyította, hogy az intézmények ezeket a szabályokat megszegették volna.

Akként foglalt állást az elsőfokú bíróság, hogy a felperes fenyegetettségére vonatkozó bizonyítékokat nem tárt elő. Sérelmezte, hogy az élettársi kapcsolat regisztrálására vonatkozó kérelmét erőszakos ráhatással vonták vissza vele, azonban erre saját tényelőadása sem tartalmaz bizonyítékot, mert a perben azt adta elő, hogy a nevelő tiszt a kérésén csodálkozott, többször rákérdezett, de sem fizikai, sem pszichikai kényszerrel nem állított maga a felperes sem. Utalva a 45/F-2. alatti okiratra rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy ezen felperes által csatolt irattal az

élettársi kapcsolat regisztrálására vonatkozó kérelem benyújtását a **Balassagyarmati** Fegyház és Börtönben igazolta, de olyan okiratot nem csatolt, hogy a kérelmét még az alperesi intézményekben fenntartotta volna. A **Balassagyarmati** Polgármesteri Hivatal Anyakönyvvezetője pedig az ottani fegyház és börtönt megkeresésre úgy tájékoztatta, hogy az élettársi kapcsolat regisztrálásának akadálya az, hogy a felperes regisztrálni kért élettársa nem rendelkezik az okmányirodai nyilvántartás szerint érvényes személyazonosító igazolvánnyal.

A felperes által állított bántalmazás körében az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az I. rendű alperes a felperes panasza folytán feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a **Budapesti** Katonai Ügyészségen. A katonai ügyészség a nyomozás lefolytatása során meghallgatta a felperes akkori zárkatársait, és az állított időpontban szolgálatot teljesítő I. rendű alperesi dolgozókat is, valamint igazságügyi orvosszakértőt rendelt ki. A szakvélemény szerint 2010. március 11. napján 19 óra 28 perckor, a felperes orvosi vizsgálata során rögzített sérülések valódi testi sérülést nem bizonyíthatnak, keletkezhetnek mechanikai behatásra, de más okból is. A bőrpírt okozhatta dörzsölés, természetes gyulladás, vagy akár hőhatás is. Bordatörés keletkezése nem bizonyított, mellúri sérülés kialakulását is kizárták. A lelet szerinti egy rendbeli zúzódás és egy rendbeli bőrpír vonatkozásában az önkeзűség nem zárható ki. A felperes akkori zárkatársai nem támasztották alá a felügyelő általi bántalmazásra irányuló felperesi állítást, ők a zárkában adott időpontban nem tartózkodtak.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a felperes kereseti tényállításait nem találta bizonyítottnak, és a jogellenesség, a kár, az ok-okozati összefüggés, és a felróhatóság hiányára figyelemmel a felperes keresetét elutasította.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést személyesen, és utóbb pártfogó ügyvédje útján.

Személyesen előterjesztett fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy már a büntetésének letöltését megelőzőleg is 67%-os rokkant volt, továbbá azt sem, hogy őt az I. rendű alperesi intézményben bántalmazta egy ott dolgozó. Sérüléseit ugyan részben rögzítette az elsőfokú bíróság, de nem teljes körűen, annak ellenére, hogy a nyomozó ügyészség iratai rendelkezésre álltak. Hangsúlyozta, hogy nem a munkavégzésre kötelezését sérelmezi, hanem azt, hogy a bántalmazását követően kötelezték őt munka végzésére az I. rendű alperesi intézményben, melyet ekként a fájdalmai mellett további sérelemként élt meg. Sérelmezte továbbá, hogy mindkét alperesi intézményben akadályozták a kapcsolattartását, valamint a légtér és a mozgástér biztosítását is kifogásolta. Kiemelte a tisztálkodási körülmények nem megfelelő voltát a büntetés-végrehajtási intézményekben. Kifogásolta, hogy az elítéltek esténként milyen TV csatornát néznek a zárkákban.

Jogi képviselője által előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte a kereseti kérelme szerint.

Fellebbezése indokolásában hivatkozott arra, hogy nem biztosították részére a 6/1996. IM rendeletben előírt fogvatartási körülményeket, az alperesek nem tettek eleget ezen jogszabály 135.§ (2) bekezdésében, 137. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a 36. § (1) bekezdésében előírtaknak. Személyhez fűződő jogai súlyosan sérültek azzal, hogy kapcsolatot tartani nem tudott az általa bejelentett személyekkel. Az elhelyezés nem megfelelő volta szintén sértette ezen jogait, továbbá az is, hogy a BV Intézetekben munkát végeztek vele egészségi állapotára tekintet nélkül.

Állítása szerint azzal, hogy élettársi kapcsolata regisztrálását nem tették lehetővé, és fenyegetésben részesítették, a szabad véleménynyilvánításhoz való joga is sérült. Azzal, hogy elhelyezése során folyamatosan nem biztosították a jogszabályban előírt mozgásteret, az alperesek megsértették a felperes emberi méltóságát, figyelemmel szabadságvesztésének 524 napos időtartamára is. Az

alperesek továbbá megfosztották magatartásukkal az emberi önmegvalósítást biztosító feltételektől. A kapcsolattartási jogának gyakorlásában való akadályozással jelentősen beavatkoztak magánszférájába, míg elhelyezésének és higiéniai körülményeire vonatkozó hiányosságokra tett észrevételeinek mellőzésével életminőségének hátrányos megváltozását eredményezték. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azon nyilatkozatát, mely szerint a perbeli munkavégzésre közvetlenül a bántalmazását követően került sor, és sérülései a bántalmazás során őt a munkavégzésre képtelenné tették. Állította, hogy mindezen hivatkozott jogainak megsértését az alpereseknek kompenzálniuk kell, és hivatkozott e körben a Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.407/1998. számú határozatára is.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, hogy a katonai bíróság nem tudta megállapítani bűncselekmény elkövetését, arra pedig nincs ráhatása, hogy az elítéltek milyen TV csatornákat kívánnak nézni.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében szintén az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Rámutatott arra, hogy amikor a felperes azonos nemű barátjával kívánt élettársként kapcsolatot tartani, a II. rendű alperes nem akadályozta ezt. Az iratokból megállapíthatóan a kapcsolattartás azért nem valósulhatott meg az élettársi bejegyzés hiányában, mert az élettársként megjelölt személy nem rendelkezett a szükséges okmányokkal.

A másodfokú bíróság teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak - figyelemmel a Pp. 228. § (4) bekezdésére - nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett része.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével, és annak jogi indokaival is, ezért a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően csupán utalva helyes indokaira, azok megismétlése nélkül hagyta helyben az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával.

A másodfokú bíróság kizárólag a fellebbezésben foglaltak miatt emeli ki a következőket:

A felperes a perben kártérítési igényt érvényesített az alperesi büntetés-végrehajtási intézetekkel szemben. A polgári per sajátossága az, hogy a Pp. 3. § (3) bekezdése szerint a tényállás megállapításához szükséges bizonyítékokat a feleknek kell a bíróság rendelkezésére bocsátaniuk, a bizonyítási teher szabályai szerint. A polgári perben főszabályként a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az alperesek tagadásával szemben az általuk vitatott tényállításait ekként a felperesnek kellett bizonyítania. A Pp. 164. § (2) bekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy polgári perben bizonyítást a bíróság hivatalból nem folytat le.

Az elsőfokú bíróság a jelen eljárásban felajánlott bizonyítást, bizonyítékokat figyelembe vette, az eljárást lefolytatta, annak eredményét mérlegelte a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt szempontoknak megfelelően, és ennek kellő indokát is adta ítéletében, így a másodfokú bíróságnak nincs indoka arra, hogy az elsőfokú ítéletet felülmérlegelje. Ugyanakkor a bizonyítással kapcsolatban ki kívánja emelni azt a másodfokú bíróság, hogy a hivatkozott sérelmek közül az köztudomású tényként megállapítható, hogy Magyarországon a büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfoltak, az elhelyezési körülmények nem megfelelők. Az elsőfokú bíróság azonban helyesen mutatott rá arra, hogy ez nem maguknak a büntetés-végrehajtási intézeteknek róható fel, ezért ezzel kapcsolatban velük szemben sikerrel nem érvényesíthető igény. Ami a felperes által hivatkozott egyéb sérelmeket illeti, azok közül a bántalmazás tekintetében a nyomozati eljárásban rendelkezésre álló korabeli iratok, a

beszerzett kiegészített szakvélemény és zárvatársainak perbeli tanúvallomása nem igazolta a felperesi állításokat, így a polgári bíróság önmagában - egyéb bizonyíték hiányában - a felperes előadása alapján ezt tényként nem tudja megállapítani.

A másodfokú bíróság ilyen szempontok mellett helyes indokai alapján helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. A pervesztes felperesnek ezért meg kell térítenie a pernyertes alperesek másodfokú perköltségeit is a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében. A jogi képviselettel kapcsolatban felmerülő alperesi költségeket a másodfokú bíróság mérlegeléssel, a kifejtett és szükséges tevékenység arányában a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdéseire figyelemmel állapította meg.

A felperest a perben pártfogó ügyvéd képviselte. A Pp. 87. § (2) bekezdése szerint ezzel kapcsolatban a bíróságnak azt kell megállapítania, hogy ki viseli az ő másodfokú költségeit. Jelen perben az eredménytelen fellebbezés folytán az az állam terhén marad, miként a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt, az 1990. évi XCIII. törvény 46.§ (1) bekezdése szerinti fellebbezési illeték is a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján.

Észlelte azt a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében az állam terhén maradó kereseti illetéket összegszerűen pontosan nem határozta meg. E tekintetben a fellebbezési korlátok sem érvényesülnek a Pp. 253.§ (3) bekezdése szerint, ezért hivatalból erre vonatkozóan kiegészítette az elsőfokú ítéletet a Pp. 225. § (6) bekezdésének alkalmazásával.

Budapest, 2015. szeptember 8.

dr. Csepinszky Andrea s. k.
a tanács elnöke

dr. Pávlisz Beatrix Hajnalka s. k. **. Klicsuné dr. Sólyom**
előadó bíró **Livia s. k. bíró**

A kiadmány hitelül: